

Църковен Въстник

издава въвежда членъ
и споделва „Прѣ-
года“ всички мъж-
и съществени на па-
намонити, и въ по-
чтена възможност.

Годишна цена на
Църковен Въстник
е 1 лв., а за един
допълнителен
издаден „Прѣдметъ“,
за първия 10 лв., а
за следващите 15 лв.

Един брой 15 ст.

ЦЪРКОВЕН ВЪСТИКЪ

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Въ борба съ Бога — S. Z. (Чучев)
2. Християнството и социализмът. Отъ Леруа Боло.
3. Духовници благодатели — М. Георгиевъ.
4. Книжнина: Иоанъ Прѣдтечъ — Раф. С. Геновъ.
5. Църковна и обществена лѣтописъ.
7. Обявления.

Въ борба съ Бога.

Елате да ю уединя и да
увесоимъ насъбдите Му.
Mt. 21:38.

Душа безъ свѣтъ на погледъ въ тайните глъ-
бини сътворения и безъ устремъ къмъ неразгаданата
и безкрайна вѣчностъ — такавъз душа не съществува!

Неизбраниятъ сътворени простори, безкрайнътъ
небесни полета, прѣѣстиятъ на необитатия и загада-
ченъ миръ — всичко ѝ шепне за иѣщо сладко, за
иѣщо хубаво, всичко побужда неугасното човѣшко
съзнание за щастие и блаженство...

Човѣкъ се лута, човѣкъ търси, той иска —
страстно и племенно иска — блаженъ да бѫде, жи-
вотъ да тури въ щастие и услади.

И въ сѫщото време — такавъз е сѫдбата чо-
вѣшка — у него бѣщи щението силно самъ да
потърси, самъ да се дигне, — памти свободниятъ
устремъ къмъ търса на щастие, — свободенъ да дойде
въ блаженни простори, свободностъ да чувства въ
себе и окото събъде...

Ала не всѣки е виждалъ или пъкъ не всѣки
е търсили тамъ свобода и блаженство, дѣ обита-
лище има върховниятъ Источникъ на всичко благо
и вѣчниятъ Крѣпителъ на духа свободенъ.

Човѣкъ изпада въ помрачения погледъ вис-
шето си благо въ свѣта да потърса. Заровенъ и
обръканъ въ мирските наслади, изпадналъ въ низ-
нината на тваритѣ безучастни, прѣстаналъ да ходи
съ орловий си погледъ посини небета и вѣчни про-
стори — човѣкъ прѣчуши мърката на духа, и
видѣлъ источникъ на волност и благо не въ вѣчни
и неизмѣнни, властни и неизмѣрими Духъ на
свѣтъ — а въ суетна търса и въ скоропрѣходно
обладане на мъртвите и безучастни къмъ свобода
и благо сътворени съзвари.

И скоро той видѣлъ — и сега той вижда —
че не тукъ се крие блаженство и волност, че кръвъ
и мъжки го струватъ него благата на мира и има-

Абонирането въ годи-
шни и
налични предплатни

Начало, отвъдящо до
изплатата имъ, и отиди
да продължиш да
платиш до момента
да го — София.

За пълната съплатна
за първи път по 10 лв.
за всеки следващ
за всеко пътното
по 15 ст.

Пополнение пакъ не се
приема — ръжави
за седмично издание
се повтаря.

нъето тѣхно, — че даже да станешъ господарь на
твари, на твари прѣходни и твари суетни — не ще се
още свободенъ да бѫдешъ, а още по-малко: съ ор-
лови сили низъ поля свободни духъ да виташъ.

И се пакъ, — заврѣйтъ въ подземелье на тъм-
нота душевна — човѣкъ не дига очи къмъ не-
бето, та тамъ да потърси волност и блаженство.
Волността изисква воля непрѣнуща — воля като
изразъ на Волята Небесна. Благото човѣшко — сега
и въвъ бѫдностъ — благо на духа, благо на прав-
дината, — благо на беспринеръ въсходъ къмъ не-
бето. Изисква се, значи, воля просвѣтена, воля не-
прѣклонна, — потрѣбенъ е памътъ отъ Огъни
Небесни и устремъ неуморенъ къмъ върховното
благо на духа и правдините — за да се дойде, на-
истина, до волност, сега и въ бѫднините, до вол-
ностъ на духа и на правдините — за да се вѣтре
въ общество сладокдумно съ Благото на благата...

А човѣкъ — заровенъ въ покъсаната воля и
заробенъ отъ пустить житейски бури и отъ гъмжилоте
на сатанински бѣснусвания — го слаби и изнемощя, —
потъмненъ и безволенъ човѣкъ иска да се изкубне
отъ туй себеволно робство не като прѣхвърли духа
си прѣзъ ясните и сини небесни простори въ свѣ-
тните обиталища на върховниятъ всесвѣтъ — Духъ
на волност и блаженство — а като отправя помра-
ченъ и свѣтъ погледъ къмъ далечните лазури на
Божеството, — като подига скапалня си и изнемо-
щя юркукъ противъ Небето...

Въ тая помраченостъ и бѣсъ сатанински връз-
ката съ Небесната свобода и въ блаженство — нари-
чать окови и тирански овързи. Върховната воля
на Божеството — изразъ на всевишна свобода въвъ
духа — наричать воля на ограничение, стъсненъ
на всичко свободно у човѣка...

И човѣкъ се е опиницвалъ до скъжване връзки
съ Духа Надибесенъ, — въ борба да вѣтре съ все-
вишната Сила, — съсъ оная Сила, Която е извър-
шило именно на волност, на благость и щастие...

И въ запустенъ и омерзенъ на всичко право,
на всичко свѣтло въ раздрусаната си душа помра-
чена — човѣкъ най-послѣ изписка грозно противъ
Небето и противъ Бога. Загубилъ вече въ себе си
Бога, той се изсмия — отъ сили оставенъ — Бога
да убие, и като убиецъ Неговъ наследникъ да
стане на земя и небо...

Отговорътъ на бѣсния демонски вой на тия
жалки и съ трѣсъ разжъзваци се „убийци на
Бога“ лѣжи въ знаменититъ слова на Иисуса:

„Който падне на тоя Красягълъ Камъкъ —
ще се потроши. И на когото падне — ще го смаже“...

S. Z.

ХРИСТИЯНСТВО И СОЦИАЛИЗМЪ¹⁾

Отъ Леруа Боло.

Двѣ велики исторически сили изстягнатъ на пръвъ планъ въ съвременни общественъ животъ, — християнството, най-възвишната религия, която е създала всичко, съ що справедливо се гордѣмъ въ ново време, и социализмъ новата обществена сила, която иска да завоюва, прѣустрой и усъвършенствова свѣта.

Въ сегашно време тия двѣ сили се намиратъ въ борба. Борбата е почнала вече отдавна, — почти отъ началото на появата на най-новия социализъмъ. Може даже да се каже, че тя съставя най-характерната четвъртъ въ историята на послѣдните десетилѣтия. Какви сѫ причини за тая борба? Зависи ли тя отъ самата сѫщина на християнството — отъ една страна, и на социализма — отъ друга, или пъкъ трѣба да се обясни отъ временните и мѣстни условия, които могатъ да се промѣнятъ и даже да изчезнатъ, и отъ тукъ — възможенъ ли е миръ между тѣхъ, или всѣка надѣжда за такъвъ е непростителна самоизмама?

Обърнемъ ли съ къмъ фактътъ ние виждамъ прѣди всичко, че враждата между християнството и социализма не е всеобщо, повсемѣстно и постоянно явление. Въ много страни наредъ съ враждебния на християнството социализъмъ сѫществува и социализъмъ, който не е покъсълъ вързъкъ съ християнската вѣра и даже се основава на нея. Сѫществува, напр. търънъ наречението христиански социализъмъ, който се подраздѣля на социализъмъ католически, протестански и пр., — и не само сѫществува, но се развива и цѣлътъ. Тоя христиански социализъмъ съставлява главната сила на църковните партии въ най-вече привлича къмъ тѣхъ съчувствието на народните маси. Тоя фактъ изглежда като да доказва, че между християнството и социализма непримиримо противорѣчие нѣма. Дѣйсвително, между принципътъ на социализма и християнството се намиратъ не малко сходни нѣща. Може даже да се каже, че глобоките корени на социализма се намиратъ въ християнството, че тѣ проникватъ въ Евангелието и въ книгите на пророчицѣ. Евангелието неблагосклонно се отнася къмъ хората, които обладаватъ благата на тоя свѣтъ и тежките порицания на Новия Завѣтъ по адресъ на богатите могатъ да се покажатъ даже жестоки. Прѣзървъниятъ къмъ богатството и страхътъ на богатството тѣй обхващали древните християни, че тѣ, по съобщението на Дѣяніята Апостолски, отдавали имущество си на общината. А ако откроемъ „Вѣтхозавѣтното Евангелие“, — пророческите книги, ние ще намѣримъ въ тѣхъ и искания, сходни съ исканията на социалистътъ. Израилските пророци не ведиъжъ се изстягали въ ролата на народни водачи, които поставятъ народните интереси подъ покровителството на Иехова. Самата идея на социалната справедливостъ е идея отъ христиански произходъ, или по-точно — отъ еврейско-християнски. Може би, тукъ се крие и главната причина, че възпитанитѣ въ Библията евреи и християни сѫ тѣ склонни къмъ социализма.

1) Статиста на българската французска публицистъ Леруа Боло е прѣдъ дена отъ сднът наши младъ писателъ съ мозъ да напечатава. Ажаръ въ нея тукъ-тамъ да се ерѣщатъ неоглаголи и даже погрѣбени мисли, чие ѝ лавамъ място, като възрастъ, чо тя ѿѣ прѣставява сериозенъ интересъ за читателъ ни.

У источнитѣ и западнитѣ отци на Църквата могатъ да се намѣрятъ не малко мисли и изрази, едва ли не буквально съвпадащи съ най-любимитѣ начала на съвременния социализъмъ.

Ала колкото и да е велико сходството между християнството и социализма, тѣ съвсѣмъ не бърка на сѫществуването на коренните разногласия между тѣхъ. Подъ измамливото външно сходство се крие глобока, непрѣходна пропастъ. Социализъмъ и християнството сѫ различни и даже противоположни по духъ, сѫщина и основа. Така противоположностъ ярко прозира вече въ думитѣ: християнството говори прѣди всичко за дѣлъжностъ, социализъмъ — само за правата. Тя ярко се показва сѫщо и въ онихъ социалистически опити, които не ведиъжъ сѫ били правънъ отъ християнитѣ или отъ християнските секти.

Безъ съмѣнне е, че общността въ имуществото може да се одѣстї и да сѫществува само подъ покровителството на религиозната вѣра. До сега историята знае само една форма, въ която общността на имуществата се практикувала успѣшно и дълго време; — това сѫ мънастиртѣ. Но духътъ тукъ такъвъ ли е, както у съвременниятѣ социалисти, които отдавна и безуспѣшно се опитватъ да прокаратъ понятието идеалъ въ живота? Безъсъзлено не. Въ основата на религиозния социализъмъ лѣжи духътъ на самопожертвоването, отричанието отъ благата на тоя свѣтъ. Мужѣтъ и женитъ, които се събиратъ наедно, за да се ползватъ общо отъ плодовете на трудовете си, прѣди всичко даватъ обѣтъ на бѣдностъ; обѣтъ на несъбиране на богатства. Благодарение именно на тоя духъ на самоотричане, системата на общността въ имуществата се затвърдява въ живота на мънастиртѣ. За никакво отричане отъ богатствата социалистътъ не могатъ и да помислятъ. Неможемъ да упрѣкнемъ социалистътъ, че тѣ не желаятъ да бѫдатъ бѣдни. И въ християнството бѣдността се велича не само по себе, а само като сѫдѣство, нѣкога необходимо, за духовното съвършенство, — като простира противъ разложителното влияние на благосъстоянието и раскоша. Идеалътъ на бѣдността не може да се проповѣда на цѣлото човѣчество. Макаръ и всѣки християнинъ да може да избере жребия на бѣдността, ала той не може да иска това отъ братята си. И така, противоположностъ между социализма и християнството въ туй отношение пада въ очи.

Социалистътъ не само не изповѣдатъ учението за самоготречие, но и обичай да засилватъ, да възбудяватъ у народните маси жаждата на богатство. Тѣ сѫ гладни и жедни за богатства и думатъ „блаженни ницѣ духомъ“, както и цѣлата папанска проповѣдъ, за тѣхъ сѫ непонятни. Не всички християни обичатъ себе си на бѣдностъ; большинството отъ тѣхъ желаятъ за себе си и за братята си по-голяма осигуреностъ, по-голямо благосъстояние, по-голямо спокойствие. И християнитѣ се стремятъ да освободятъ човѣка отъ унизителното иго на бѣдността, но тия тѣхъ стремежи иматъ другъ характеръ, другъ духъ, безъ който тѣ прѣставатъ да бѫдатъ християни.

Въ ѿѣ състон той духъ на християнството и чо какви бѣлъти можемъ да го у聆имъ? Духътъ на християнството, дѣло е живъ, е духъ на мира, на любовта и милосърдието, който не допуска насилие. „Миръ вами“ — ето формулатъ, чо най-често се срѣща въ Евангелието. Разбира се, тая фор-

мула е служила за привиченъ поздравъ у евреите, у източните народи, — семитически поздравъ, който се е запазил и сега у по-вечето мюсюлмани. Но въ Евангелието, въ устата на Христа, тя не е била формула на вѣжливостъ. Пожеланието „миръ въмъ“ е служило за девизъ на християнството и на християнския духъ. И съ този духъ на мира, на любовта и милосърдието сѫ изпълнени всички истински християни, които не се задоволяватъ съ формалната принадлежностъ къмъ християнството и съ изпълването на църковния култъ, а одѣйствиятъ евангелските завѣти въ живота. А какъвъ е общественствиятъ социалистъ идеал на такива християни? Тоя идеал поставя социалистъ миръ прѣдъ всичко въ духа на любовта и братството. Цѣльта на дѣйността на всѣки християнинъ, що се стреми да влияе на съврѣменното му общество, ще е прѣдъ всичко миръ не само между хората и отдельни човѣшки групи, не само между жителите на една или друга страна, между народите, между расите, но и между класите на обществото, за което често забравятъ съврѣменните „приятели на мира“.

Не такъвъ е духътъ на съврѣменния социализъмъ. Тамъ, дѣло християнството проповѣдава любовъ, миръ и братство, социализъмъ проповѣдава, наопаки, ненавистъ, борба, война. Такъ съществува не само разлика, но и противоположностъ между християнството и социализма. Прѣдъ всичко социализъмъ проглася ненавистъ и борба между класите. Нѣкакъвъ ораторъ-социалистъ е канилъ къмъ освобождаваща, творческа ненавистъ. Каква заблуда! Само любовта е плодотворна, само тя е творческа сила. Между това, съврѣменниятъ социалисти вѣрватъ въ своето право, даже и нѣщо по-вече — вѣрватъ въ дълга си да възбуждатъ вражда между класите, да подигнатъ народните страсти противъ състоятелните хора. Социалистъ считатъ себе си за апостоли на братството; ала тѣхното братство се намира тѣй далечъ отъ насть, че човѣчеството, може би, никога нѣма да доживѣ до него, а за сега, въ очакване одѣйствирането на бѣльо-ветъ си, социалистъ сънятъ съмена на вражда и ненавистъ.

Социализъмъ иска да подигне вълната на народното недоволство. Християнството иска да я успокоятъ върхуващи вълни, потрѣбно е само да се попълнятъ връзъ тѣхъ нѣколко бѣчвики масло. Тѣ е и въ житейското море — за да се успокон бурята на народния гнѣвъ, подигнатъ отъ водачите на социализъмъ, потрѣбно е само да се вѣлятъ въ възмутенитетъ души нѣколко капки християнско милосърдие. Това и гледай да вършатъ хората, проникнати съ евангелския духъ, а туй именно не симъ прошаватъ водачите на социализма. Тукъ се крие една отъ главните причини за голѣматата ненавистъ на социалистътъ къмъ християнството. Тѣ се стараятъ да дразнятъ и изострятъ социалните рани, а не да ги прѣвърнатъ. Тѣ упрѣкватъ християнските социалисти, че правятъ на народа не способенъ къмъ борба. Методътъ на социалистътъ е съврѣшенно другъ. Той катъ не къмъ любовъ и миръ, а къмъ ненавистъ и отмъщение. Ученето за човѣшко братство, за християнско братство той замѣня съ учението за солидарността на пролетариатските интереси. А туй сѫ понятия, които едно друго се изключватъ. Чувството на милосърдие трѣба да се простира на всички хора безъ изключение, поне-

же всички людие сѫ дѣца на единъ небесенъ Баша. Наопаки, чувството на солидарностъ у пролетариатъ рови дѣлбока пропастъ между пролетариатъ и останалите обитатели на извѣстна страна. Братството на социалистътъ, по тоя начинъ, се ограничава съ хора отъ единакво убѣждение и отъ единакво обществено положение, а къмъ ония, които се съмняватъ въ изпълнимостта на обѣщанието имъ и не принадлежатъ на пролетариата, тѣ чувствоватъ само вражда.

По тѣхниото мнѣніе, християнството е учение, създадено, за да обуздава интелигенцията и за да поборава народъ. Като учи на търпение и проповѣдава любовъ и милосърдие къмъ всички, християнската вѣра е учение, що приспива народните маси. Тя смѣгчава страданията имъ, намалява мъжките имъ, а прѣзъ туй намалява и силата на недоволството у пролетариата и енергията на възмущението му. Не току-туй единъ социалистъ ораторъ е наредъ, че религията „стара пѣсенъ“. Той признавалъ, че тая „стара пѣсенъ“ сладко е приспивала нѣкогашното дѣлство на народните, но той не допускалъ, че и възрастното човѣчество ще се приспива съ тия устарѣли напѣви. Социалистъ се стараятъ не да смѣгчаватъ народните страдания, а, наопаки, да побъркатъ на многочисленинъ класи да забравятъ несправедливостта на съврѣменната общественъ строй. Тѣ искатъ, за това, да заставятъ да мъжките религии, които приспиватъ народния гнѣвъ и сѫ готови даже да я изгонятъ и унищожатъ. Тѣ искатъ да замѣнятъ мирните молитви съ воинствените пѣсни и викове на ненавистъ, които биха могли да подигнатъ народната яростъ и да поведатъ народъ на бой за завоеване на властъта и залавяне на богатствата.

Тия противоположности между социализма и християнството сѫ съврѣшенно достатъчни за обяснение враждата на социализма къмъ християнството. Съ тѣхъ се обяснява и фактътъ, че социалистъ често за малко врѣме оставяте социалните задачи, работническите въпроси, които тѣ считатъ за едично важни, и се бѣркатъ въ религиозните разпри. Тѣ виждатъ въ църквата и християнството прѣчка за одѣйствирането на бѣльо-ветъ си.

Ала противорѣчното между социализма и християнството не се ограничава само съ тактика. То дохожда, както по-рано отблѣзахме, и до основните имъ. Социализъмъ не е само политическо учение. Той е и философия. И каква е философията на социализма? Когато християнството постоянно ни побужда да подиграме погледите си къмъ небето, къмъ нѣвидимото, къмъ отвѣдното, — социализъмъ, напротивъ, постоянно схема погледите ни и мислите на народните къмъ земята, къмъ почвата. Това той врѣши съзнателно, нарочно. Ако той е материалистъ, или пакъ ако той нарича себе си позитивизъмъ — той всѣкога клони къмъ материализъма, и това врѣши, защото е въ интересите му.

Той разбира, че най-доброто средство, за да задържи властта надъ привържениците си и за да увеличи числото имъ — е да убѣди всичките, че за тѣхъ нѣма друга надежда освенъ надеждата на благата на тоя свѣтъ. Надеждите за вѣчънъ животъ, за бдѣенъ свѣтъ — сѫ само дѣтски надежди, прѣстълни измамы, хитро ловили. И мистълъ и животъ човѣшки трѣба да се въртятъ въ кръга на земното същество. Хората, народните, не сѫ длъжни да се грижатъ за ишъ друго, овѣнъ за подобренето на кратковрѣменния си

кашень живот. Пълното същество на социализма охотно би смели звѣздът от небето или би ги затулили за ончът ни само за да побъркнат на хората въ ясните звѣздни иноси да мислят за Бога и вѣчността.

Социализмът е своего рода хилизъмъ. Той си има свой рай, свой боженъ Иерусалимъ, — щастливъ градъ, дѣло ще влѣзатъ избраниятъ. Това е догматъ му, който защищава. Може даже да се каже, че това е главнът му догматъ, който съставлява силата му и който му привлича по-голяма част отъ послѣдователите му. Социализмът има свой рай. Социалистът не се задоволяватъ съ туи, че го обѣщаватъ на народъ си и му опишватъ чудесата отпирьде. Тѣ ѝ показватъ съвсѣмъ близко, — изглежда, че трѣба само да се противъ рѣка, за да се улови. Рајът на социализма по сѫщество е рай земенъ — рай, който ѿсе се одѣтъ въ той свѣтъ, благодарение на науката, законите и общността въ имуществата. И за да се отвори вратата му за всички — на социалистът е потребно само да взематъ властта въ рѣцъ си.

Той близъкъ рай социалистът обѣщава да основа на тая земя, която християнинъ упорно нарича долина на сълзитъ. Каква грамадна, притегателна сила за непророзливитъ хора се крие въ тия обѣщания! Да обрѣтешъ мисълта и надѣждъдитъ на човѣка къмъ тоя свѣтъ, да спуснешъ раг отъ небето долу на земята — това може да изглежда дѣло на умове практически, положителни. Но въ сѫщностъ не е ли туй най-фантастичната утопия? Отъ всичкиятъ предѣстъри за рай, за които мечтае стремящето се къмъ блаженство и безконечностъ човѣшко сърдце, най-фантастичната мисълъ е за земния рай. Уви! так земя никога не ѿше бѫде рай. Разбира се, ние можемъ, ние сме длѣжни да се старатъ да вкарамъ въ земния животъ пѣ-вече справедливостъ, по-веченъ миръ и, слѣдователно, по-веченъ щастие; но и да би се трудили надъ тия задачи дѣлга редица поколѣнія и въ пролѣжение пакъ на такавъзъ редица вѣкове, бѣдствието на човѣчеството само би се умалило, — то нѣма да изчезне! Не може да се избави човѣчеството отъ болките и бѣдствията, които съ неразглѣдни отъ природата му. Не може тѣ — съ неизбѣжниятъ край на сѫществуването си — да се избавятъ отъ болести, старостъ и съмъртъ. Нека науката изпълни обѣщаванитъ чудеса, нека и да сумѣтъ да изчѣрва болките, да пролѣжава старостта и да ѹда дава сили за унищожение на предѣстърнитъ мѣжи! И все пакъ ѿще си остане злото, съ което никой отъ настъ нещо може — па и нещо поиска — да се уѣши, — злото на вѣчна раздѣла, на вѣчна загуба близките на нашето сърдце. Едничкото това ѿе е предѣстътично, за да отрови у всички възвишиенни и чувствителни душни бѫдни рай на социалистът и неговото про-заческо щастие.

Да лишишъ човѣчеството отъ вѣрата въ новъ животъ, въ бѫденъ миръ въ туй вѣрме, когато самата наука заедно съ безконечността на пространството и врѣмѧто открива на мисълта ни безгранични простира — това значи не да увеличимъ щастисто на човѣчеството, а да направимъ живота човѣшки страшно жальть, инидженъ и да изврътимъ човѣшката душа. А социализмът прави това съ цѣль, — за да отучи човѣка да мисли за благата небесни, за да го подбуди съ по-голяма енергия да се стреми за залавянето на земни блага.

Но нима не може да сѫществува другъ социализъмъ, другъ начинъ за прѣобразование и обнова на общественния животъ? Нима ние не знаемъ такива борци за великото дѣло на социалната обнова, които не скъсватъ съ вѣрата, не отрицаватъ Бога, а, напоки, опиратъ се, основаватъ се на нравственото и религиозно чувство, на идеята за Бога? Нима не къмъ това и сега се стремятъ добрѣти християни? Ако и християнството да ни вика да дигнемъ очи къмъ Бога и гордъ да съ сърдцата ни, то съ туй никакъ не ограничава дѣлъто си само съ бѫдни животъ. То има прѣдъ лице и тукашно сѫществование, и земния животъ. Вече първите християни съ горѣли отъ желанието да обновятъ човѣшкото общество, и не справедливи бихъмъ били къмъ дѣлътъ си прадѣди, ако не признаватъ, че Църквата въ нѣкое отношения вече е достигната цѣлта си. Първите християни съ искали да основатъ царството Божие на земята. Това царство — тѣй често поменувано въ Евангелието — въ различни епохи се е разбирало различно. Изглежда да е забравено, че поне большинството отъ християнитъ това царство Божие съ разбирали въ земени смысли, но сега християнитъ отъ всички вѣроизповѣданія отново започватъ да мечтатъ за него. Хората отъ дѣлътъ страни на атлантически океанъ, вѣрили на Евангелието, си задаватъ въпросъ: не съ ли длѣжни тѣ, подобно на древните християни, да работятъ за дохаждането на царството Божие тукъ на земи. Та и какъ да не дойдатъ християнитъ до тая мисълъ при възненята, че възмущаватъ нашето общество? Какъ могатъ да останатъ чужди на тая грижа, когато ежедневно повторятъ въ молитвата къмъ Отца Небесни: „Да дойде царството Ти“. Какво царство? Царство Божие, царството на любовта, царството на справедливостта, царството на мира и братството. Защото такъвъ съ християнскиятъ идеалъ.

И напразно скептицитъ се подсмиватъ надъ тоя великъ социаленъ и религиозенъ идеалъ. Религията обладала можъщи средства за неговото одѣтъстване, — съредставата на вѣрата и самопожертвоването, че тѣй често недостигатъ на противницитъ му, особено на социалистът. Като отхвърлятъ вѣрата, като скъсватъ съ предъдѣлъто и като гледатъ Бога да изгони изъ бѫдното царство, социализътъ не облегчава, а страшно затруднява задачата си. Макаръ и да се счита за практикъ и реалистъ, той е най-лекомислената утопистъ.

Да се отхвърли вѣрата, да се отхвърли Богъ — това значи да отхвърлимъ най-силното оръдие за усъвършенстването на отдалъната човѣкъ и най-яктия цементъ за човѣшките общества. Който иска да води новите народи въ обѣщваната земя на социалната справедливостъ, за него съ недостатъчи открытията на науката, силата и авторитета на законы, богатствата и властта, — нему е нужно нѣщо пѣ-вече, нему съ нужни нравствените сили, които съ способни да очистятъ съвѣстътъ и да обединятъ душите. А това именно нѣма у социалистът. Тѣ често забравятъ за нравствените сили и напослѣдъ миозина отъ тѣхъ откърти се признаватъ въ това. Социализътъ не се боя да върви на путь на най-благородните чувства и на най-възвишиените, стремежи на човѣшката лухъ. Въ туй се заключава неговата сила, но и въ туй е слабостта му — и туй именно ѿе го погуби.

Не трѣба, прочее, да се надѣвамъ на крайни побѣда на социализма. Социализът е мо-

гъщ въ борбата, можъщ е въ разрушението, но той е безсилен да сътвори нѣщо. Той може да поколебае основинъ на съврѣменното общество, може би у него ще достигне сила за да ги прѣкрути, ала той не ще сумѣе да построи надъ развалините ново общество, царство на свобода и справедливост.

За да се построи иъщо здраво и трайно нужни съм нравствени сили и прѣди всичко нравствени сили, които лѣжат въ религиозното чувство. Сега, както и въскога, и въ бднината и въ минадото, религиозното чувство съставлява една от нестърушимите основи на човѣшките общества. И всичко, което отива против тая основа — гаси свободата, братството и справедливостта.

K

Духовници-благодѣтели*).

Дължни сме да бъдемъ истински почитатели на нашите заслужили хора въ миналата епоха. Министерството на народната просвета съ подаващото на тази „Златна книга“, която съдържа биографийт, ликоветъ и завещаниета на наши дарители, които съ подарили или завещали поне 5,000 лева за народо-просветни цели, иде да почете тяхната памет. Близо приблизително 1/3 и половина години е била възложена тази работа на г-на С. Веленъ, съ членка във въра, че ще употреби достатъчно усърдие, за да я изпълни както трябва. Въпреки всички мъжкоти, „Златна книга“, почитана вередъ колебания, е съмрешена. Тя крие въ себе си цялата завещаниета на наши родолюбци и съдъстиятните благородности на всички ни.

На заглавия листъ е поставено *книга I.*, та съдѣль врѣмѣ въ втората книга да се вмѣжнать биографінть, ликоветъ и автъзцнннта на сесташни и бѣденци дарителите за народната просвѣта, както и на забогателнти бивши благотѣтели.

и на зачарвания бивши благојдовци.

Авторът изказва мнение да се напише една книга за онни дарители, които са облагодетелствували болници, пъркви и др. заведения.

Заедно съ автора, прѣди да почна излагането на долнитѣ бѣлѣжки, не мога да не кажа:

Поклонъ прѣдъ праха на починалииъ бла-
готели!

Сирдечъ приготвъ на линнѣя благоуслѣни

чевъ, Погоняисъ

(1806—1867).

* Изъ „Златнаго хана на дарителиѧ ѿ вороднага вро-
сль“. Сава Весъвъ. Книга I. Притурка къмъ XII год. на си.
„Училишнъ прѣгаѣль“ — изд. Министерството на нар. просвеще-
нието.

907 год. Пловдивъ,
23) Въ честнотѣ на п-ръ Ил. Георгиевъ

быть принять отъ князя Гика за свой пълптианникъ и го настанили въ института „Св. Сава“, дѣто се видило обученіето по гръцки и романскіи езици. Когато Папайотъ събралъ този институтъ, принѧтъ А. Гика, подбуденъ отъ благородното желаніе да даде възможность да се усъвършенствова въ зна-
нието на гръцкия и френския езици, както и да добие висше образование, най-напредъ го изпратилъ въ Атина, а сегай — въ Парижъ. Тукъ се срѣщаша съ други български родолюбецъ И. Селдински. Не се зная по шо и колко години е стѣдвали въ Атина и Парижъ. Завръщаша се въ Букурештъ прѣзъ 1838 година, когато билъ вече на 30 години възрастъ. И тъй, 16-17 години се е училъ Папайотъ въ Букурештъ, Атина и Парижъ.

По ходатайството на една търновска депутация прѣдъ А. Гика, прѣз 1840 год. Панайотъ става учителъ въ Търново, но въ края на учебната година изпушта Търновското училище, защото зантиргували противъ него, и отива въ Цариградъ. Тукъ постъпващъ за учителъ по френски и гръцки езици въ патриаршеското училище на Фенеръ, дѣво прѣбоядъ като учителъ до м. августъ 1845 година, когато бѣлъ ржкоизложенъ за диакон при Патриаршиата подъ името Панаретъ.

Високообразоваността на Панарета ставала причина, че то патриархът, следът една година, да го произведе върху архиепископски чинъ, но пръв 1849 год. бъль сваленъ, и новият патриархъ го уволнилъ отъ длъжността. Отишъл да живѣ въ Бейзупъ, дъгът накарвалъ прѣхърата си отъ частни уроци, но следъ една година идвъ старият патриархъ и Панаретъ заемахъ на новъ архиепископски чинъ, до 1853 година.

Патриархътъ покровител на Панарета гла-
дял при прънъ удобенъ случай да му даде ар-
хиерейско място, което и направилъ пръзъ 1854
год. Погановската епархия и Ромъния имала не-
щастното да бъде ограбена отъ епископа си Ни-
колаидорсъ, който и напуснала и избягала въ Русия.
На мястото му билъ избранъ м. Паварета. Съгъл-
тъ като съ одобрили ромънското правителство и ро-
мънският митрополит изборъ на Панарета, едва
пръзъ 1855 год. концепциалъ въ Букурещъ.

„До 1863-а година митрополитъ Навареть Рашевъ, пише г-нъ С. Веденъ, и като ученикъ, и като учителъ, и като диаконъ, и като митрополитъ минавалъ за гръцъ. Българското му произхождение и съmpатиятъ му къмъ българите съ бил известенъ само на неговите родници и близки приятели, но всичко това било държано въ голяма тайна. Откакто дошълъ иъ Викунешъ, започналъ да се сношува съ таможници българска колония, по-пълъ започналъ да работи и за църковното и за освобождение отъ фанариотите. Съ тѣзи еи постъпки съ издадъ, и Патриаршията оттеглила благословленето си отъ него“.

Когато имаше прътъ Букурещъ Наполеонъ III, Българската колония, използвана от случаи, му подала една писмена молба, съ които го молила да ходатайствува прътъ турското правителство да ее разрѣши по-скоро и благополучно българския черковенъ пръстъ. Тукъ въ пръво място поставихъ поднеса съ Погонинскиятъ митрополитъ Паваретъ Ращенъ, който дотогава ее подписвашъ *Панаретъ Погонянъсъ*. Шомъ узная тубъ, Патриаршията поискала отъ влашкото правителство да изпредади митрополитъ Панаретъ въ Паризградъ, където щъло да стане, ако Хр. Георгиевъ не запалилъ

иекъ 30,000 австр. жълтици отъ митрополита, които или той, или Патриаршията тръбовало да платятъ. Никой не платилъ дълга и тъй Панаретъ Рашевъ си останалъ въ Букурещъ. Слѣдът това до самата си смъртъ служилъ на българската колония въ Букурещъ, безъ да има каквито и да е връзки съ Патриаршията.

Обѣйтвамъ заслугите му, тъй както ги на-
мирамъ, въ „Златната книга“.

Митрополитъ Панаретъ Рашевъ билъ единъ отъ дѣянителѣ по възраждането на народа ни и по политическото ни освобождение. Още прѣда 1862 година той кореспондираше съ сръбския князъ Михаилъ по освобождението на България. Венчакътъ помощи, които давалъ Съзянскиятъ благо-
творителенъ комитетъ за поддръжане на българ-
ските доброволци въ Сърбия, били изпращани чрѣзъ Панарета. По негова инициатива била със-
тавена още прѣда 1862 г. „Българска добродѣтълна дружина“ въ Букурещъ, която е принципа грамадни услуги на нашите единородни въ Ромъния въ ония
течки времена на нашето двойно робство и която, както ще видимъ по-долу, ще остане полезна за народа ни за всички времена. Първоначалната цѣлъ на тая дружина била: „Да се подпомагатъ единородните западници, които не могатъ никакъ да се прѣхранватъ“.

Още приживѣтъ Панаретъ завѣщалъ 10,000 австрійски жълтици, отъ лихвите на които да се подпомага богословското училище въ Петро-Павловски манастиръ при градъ Лъкшовецъ. Но когато му била отнета епархията, съ императорско разрешение постачалъ да получава лихвите за своя изадъръжка.

Блаженопочинишиятъ Погонийски митрополитъ Панаретъ Рашевъ се поминалъ на 21 мартъ 1887 год. въ Букурещъ. Смртните му останки, съгласно неговата воля, сѫ прѣнесени на 26 мартъ сѫщата година отъ Търновското градско общинско управление и погребени въ черквата „Св. Константинъ“ въ сѫщия градъ. Въ прѣградието на черквата му е въздигната мраморенъ паметникъ, който е изработенъ въ Италия и Букурещъ и струва около 15,000 лева.

Давамъ икона извадки отъ завѣщанието на Митрополитъ Панаретъ Рашевъ, писано въ Букурещъ, 21 юли 1886 година.

Имотите му сѫ състояли:

1) Отъ десетъ хиляди австрійски жълтици, депозирани въ Азиатския департаментъ на руското правителство въ Петербургъ;

2) Отъ сто и тридесетъ хиляди лева ромънска амортизума рента петь на сто, депозирани въ Българската народна банка;

3) Отъ тридесетъ и четири хиляди лева облигации на Букурещкия общ., заемъ петь на сто, депозирани въ казаната по-горѣ банка;

4) Отъ шестдесетъ и седемъ хиляди лева въ ромънска амортизума рента петь на сто, депозирани въ сѫщата Българска банка;

5) Отъ четиридесетъ и три хиляди седемстотинъ и четиридесетъ лева златни, депозирани въ сѫщата банка;

6) Огъ една креанца за двадесетъ хиляди лева, записана на които е депозирани въ сѫщата банка;

7) Отъ други лихвопосеніи публични ефекти, депозирани въ Руската императорска мисия въ Букурещъ, и най-послѣ

8) Отъ всичко друго, което би се намѣрило съдей съмртвата му, като негово притежание.

Опрѣдѣлъли съ свои душеприказчици:

Г. Г. Еялоги Георгиевъ, д-ръ Атанасовичъ, Стати Станковичъ и Иорданъ хаджи Димитровъ.

Завѣщалъ е 87 хиляди лева на свои роднини и познати, които сѫ точно опрѣдѣлени въ завѣщанието.

На търновскѣтъ народни училища завѣщалъ 30,000 л., съ условие само лихвата да се изразходва за поддръжката имъ.

На църквата Св. Константинъ въ Търново 5,000 л., дѣто да ее погребе тѣлото му, за споменуване името му при светата литургия.

На българската капела въ Букурещъ 30,000 л., съ условие да се употребява само лихвите; но ако се строи църква, да се взема капитала, като се запише името му въ числото на ктиторите.

„Остатькътъ отъ имота ми, пише въ завѣщанието, да се обѣрне въ единъ фондъ подъ названието: „Фондъ на митрополита Панарета“, като

1-о. Дѣтъ пети части отъ той доходъ да се употребява за стипендии на млади български православни диакони или свещеници, които би желали да съвршатъ висши курсове на богословието въ нѣкоя православна духовна академия или при теологически факултетъ на нѣкой православенъ университетъ.

Кандидатстватъ за стипендии ще се показватъ отъ Светѣйшия Синодъ на Българската църква.

2-о. Дѣтъ пети части отъ еждия доходъ да се употребява за премии, които да се даватъ на онни, които би прѣѣхали на български или първично съчинили духовни правовъчители книги за училищата или за прочитъ и по истор. на българск. църкви.

Светѣйшиятъ Синодъ на Българската църква ще опрѣдѣлъ тозе, съчиненията, които заслужаватъ да получатъ изънаграждение.

3-о. Послѣдната пета част отъ дохода на фонда да се прилага всяка година върху капитала на той фондъ за негово постоянно увеличение. Да се приложатъ на еждия фондъ и всичките горбизбрени легати, които по каквито и да било причини не би могли да се предъдаватъ на пomenатитъ лица или не би се изждивали“.

Г-нъ Сава Велевъ отбѣлъзва, че изпълнителите на завѣщанието сѫ работили 7 години, докато приведатъ въ извѣстност останалите имоти отъ покойния митрополитъ Панаретъ Рашевъ.

Споредъ сѫществуващи книжа и сѣмѣтки, цѣлътъ наличенъ капиталъ, който ще служи за основа на фонда, възлиза на 544,645 лева и 4 ст. отъ които:

1) Въ Българската народна банка въ ромънски лихвопосеніи книги и наличностъ 229,999 л. 83 ст.

2) Въ Императорската руска мисия въ Букурещъ сѫщо въ такива книги 109,500 л. 83 ст.

3) Въ Азиатския департаментъ въ Петербургъ, 4% копейки облигации за около 5,000 лири стерлинги, прѣемствани по 25 л. ал. едната лира 125,000 л.

4) Стойността на една воденица въ с. Гебеджи, Варненско 87,145 л. 21 ст
Венчко 544,645 л. 04 ст.

2. Митрополитъ Мелетий.

1832—1891.⁷⁴³

Митрополитъ Мелетий се родилъ прѣзъ 1832 година въ гр. Струмица. Не ежъ известни родители му, нито пъкъ работата, която занимавалъ до 1851 год., когато отишълъ въ Зографския монастиръ при чичо си иеромонахъ Антина. Прѣзъ сѫщата година бѣлъ постриженъ въ монашество и подъ чиковото си рѣжоводство починалъ да учи гръцки езикъ, послѣ постриженъ въ Атинаската семинария съ диаконески чинъ, дѣлъ служилъ въ руската послоска пѣтърка въ Атина. Стоѧлъ е въ Атинаската университетъ до втори курсъ и ее прибѣралъ въ Зографския монастиръ. Слѣдъ нѣколко врѣмѧ постриженъ епископъ въ Петербургската духовна академия, но по болестъ напустналъ отъ втори или трети курсъ въ 1865 или 1866 година и отишълъ въ Кипропановския монастиръ (Бесарабія). Тука прѣвѣлъ отъ руски на български *Догматическото богословие* отъ Антония, издадено отъ Зографската св. обителъ. Прѣзъ 1867 година бѣлъ произведенъ въ чинъ иеромонахъ.

Подиръ нѣколко врѣмѧ отишълъ въ Цариградъ и тамъ попадналъ въ най-голямъ разгаръ на българскиятъ църковенъ вѣпросъ. Наскоро слѣдъ това бѣлъ назначенъ за писаръ на канцелариата на Приврѣмнения смѣсенъ български съѣтъ. Прѣзъ 1872 год. бѣлъ произведенъ въ архидиаконски чинъ и бѣлъ прогласенъ за кириархъ на Софийската епархия. На стари години бѣ пенсиониранъ и оставалъ два отъ живота си прѣкарване въ Клисътенцилъ. Прѣзъ 1891 година здравето му бѣ доста разстроено, затова той направи завѣщанието си въ замини за Кайро (Египетъ) да търси здраве въ южния климатъ, обаче и въ южниятъ климатъ вече не бѣ въ състояние да му помогне, затова още прѣдъ сѫщата година се помина. Съгласно завѣщанието му, останаха на разположение на Св. Синодъ близо 70,000 лева, находещи се въ Българската народна банка, съ лихвите на които се издаватъ книги съ религиозно и религиозно-правствено съдѣржание⁷⁴⁴.*

Осъдънъ, догматичното богословие на Антония, покойниятъ въ написалъ, прѣвѣлъ и издалъ много и разни книги, отъ които по-важни са: 1. Българската правда и Гръцката кривда, Цариградъ 1872 год.; 2. Отговоръ на най-глavnите възражения противъ истинната вѣра, София, 1880 год.; 3. Анти — епиклики или братско слово отъ единъ православенъ славянинъ къмъ католицитетъ славянинъ по поводъ издадената отъ папа Лъвъ III булла за празнуването на паметта на Св. Кирилъ и Методий, София, 1884 год.; 4. Редъ проповѣди и др., печатани въ разни вѣстници и списания.

3. Иларионъ Макаринополски, митропол. Търновски.

Самъ Високопрѣобрѣщенъ Иларионъ дава за себе слѣдните свѣдѣнія: „роденъ — възпитанъ въ православната вѣра, малъ още прѣѣхъ на монашеския животъ въ светата Атонска гора и въ тоѣствие рѣжоположенъ свещеникъ, азъ бѣлъ избрахъ поедно-гласно одобрение на свещеното атонско събрание и опрѣдѣлъ съ главенъ прѣставителъ на всичкиятъ Атонски монастири въ Константинополь на 1 май 1852 г. Като изпълнилъ много години като вѣрълъ рабъ туй послушание, бѣлъ и произведенъ

въ чинъ на велики архимандригъ на вселенския патриаршески прѣстолъ отъ свѣтѣйшия засленски патриархъ гospодинъ Антина отъ Ефесъ, който ми даде патриаршеско свидѣтельство за моето благочестие и за ревността ми къмъ православната вѣра. Призовавъ да се върна въ Атонската гора, бѣлъ тамъ опрѣдѣлъ като прѣставителъ отъ свещената обителъ хиландарска въ Атинаското събрание въ Корея до 1857 година, когато итори пъкъ бѣлъ избранъ за прѣставителъ въ Цариградъ отъ страната на всички Атонски монастири. Туй мое прѣставителство се продължи до 1858 год., когато Великата Христова църква благоволи да мѣ рѣжоположи епископъ за българския храмъ св. Първомъченика въ Балатехотската махала въ Цариградъ”.

Слѣдъ като бѣлъ рѣжоположенъ за епископъ, Високопрѣобрѣщенъ Иларионъ още по-усърдно се залязва за работа въ полза на българския народъ — за добиване независима отъ вселенския патриархъ иерархия. Той биде честитъ да види трудовете си увѣличени съ най-глavnите успехи. Слѣдъ основаването на Българската екзархия, Високопр. Иларионъ бѣ избранъ за митрополитъ на Търновската епархия и членъ на светия български Синодъ. Една отъ прѣвѣти му работи за прѣусъгъванието на епархията му бѣ основаването на богословско училище въ Лѣсковецъ въ монастири на свети апостоли Петъръ и Павелъ. Като видѣлъ, че епархията разполагала съ тѣлътъ ескадрилъ съ откриването и издѣржането на любимото негово училище, Високопр. Иларионъ пожертвува прѣвъръмъ 10,000 грона за ремонтиране и приспособяване за класове здания въ монастири, а послѣ това, когато отишълъ въ Цариградъ да заедава въ св. Синодъ, купилъ за 36,560 грона 730 конеолити, които заедно съ процентътъ до 1. VII. 1875 година нарастили на сума 775 конеолити, т. е. на сума 7,750 лева, и ги подарилъ на семинарията. Слѣдъ съмѣръта на Високопрѣобрѣщенъ Иларионъ завѣщанието отъ него на семинарията капитълъ останала подъ гръжата на светата Българска екзархия въ Цариградъ.

4. Архимандригъ Максимъ Райковичъ.

„Арх. Максимъ Райковичъ, нареченъ на прѣмѣто си Райковичъ, се родилъ около 1796 година въ Дѣрвено. Той дошълъ отъ дѣтинството си въ Лѣсковецъ и сѣ убѣнилъ за слуга въ бакалария двоенъ на Кюръ Марина. Дѣдъ Марина обаче, като видѣлъ, че слугата му Минчо има силно желание да се учи, пратилъ го въ Прѣобреженския монастиръ, дѣло могло да се добива учение прѣдъ онни тѣмъ прѣмѣта за народъ и отечеството ни.

„Малкиятъ Минчо, като се настанилъ въ монастиръ, рѣшилъ да остане за винаги тукъ. Шомъ порастнала, рѣшилъ да се постриже. Подгответъ отъ монастирекътъ калуgerи — учители за пѣвецъ, рѣжоположили го за диаконъ и го нарекли Максимъ.

„Лѣсковскиятъ чорбаджии х. Илия х. Цоневъ отишълъ въ монастирия на поклонение. Въ врѣме на службата младиятъ диаконъ му направилъ добро впечатление съ своя мелодична гласъ и съ звучната славянска рѣчъ. — „Дали не бива да го поиникамъ за учителъ въ Лѣсковецъ?“ — си помислилъ набожниятъ чорбаджия. И наистина, каквото то наимислъ, сторилъ.

„Младиятъ диаконъ отецъ Максимъ починалъ да учителствува въ Лѣсковецъ. Слѣдъ нѣколко

* Га. *Задължностѣ и права на свещениците, съставъ* + *Митрополитъ Мелетий*, стр. I и II, 1891 г.

връме бил ръкоположен въ неромански чин, за да може да служи литургия. Учителствувал приблизително отъ 1820-1835 год. Получаваш плаща отъ 500-1000 гроша.

„Отець Максимъ бил науствичарь. Това не му прѣчило обаче да привлече около себѣ си жедните за четмо и писмо момичета. Такива доходали дори отъ Г.-Орѣховица: славянскиятъ езикъ и родната рѣчъ привлича всички. Само чорбаджийските дѣца продължавали да се учатъ на гръцки и то въ поменатия градецъ, дѣто имало гръцко училище.

„Отець Максимъ билъ страшель врагъ на гръцкото учение и на гърцизма. Говорѣлъ противъ него и въ училище, и въ църква, и по улицитѣ. Това му навъгъло голѣми неприятности и страшни гонения отъ страна на Търновския митрополитъ фанариота Неофита.

„Лѣсковскиятъ монастиръ „Св. Петъръ и Павелъ“ се управлявалъ прѣзъ онова връме отъ игуменъ гръцъ, който довелъ въ него сума сума гърци. Това изтумтило ревностните българини отъ Максима: той рѣшилъ да очисти тая българска светилина отъ тѣхъ. Съ тая цѣль напусналъ училището и, съ помошта и влиянието на родолюбца х. Илия х. Чоневъ, изриналъ гърка игуменъ и самъ стана такъвъ.

Дѣдо Неофитъ билъ противъ това, защото виждалъ, че се изпльзвала изъ рѣбѣтъ му монастъръ, но трѣбвало да отстане прѣзъ ватикса на турските власти: той, не само одобрилъ Максима за игуменъ на монастира, но го и ръкоположилъ за архимандритъ.

Дѣдо Максимъ се явила сега съ по-голѣмъ авторитетъ между народа. Обикнали селата и агиатириль явно противъ гръцката езикъ въ черковитѣ. Това олобявало владиката, но нѣмало що да прави. Най-много възмутило него, когато дѣдо Максимъ не го допусналъ да се разпорежда съ монастърските имоти като съ свои.

„Разказватъ, че Неофитъ поискалъ единъжъ на Георгиовдътъ, споредъ общакъ, да възгнетъ отъ монастира. Той мислѣлъ, че не ще му се откаже, както било по-прѣдъ. Дѣдо Максимъ обаче отговарише буквально следътъ: „кажете му, че ягнетатъ ми са мили и нужни, и за туй не ги давамъ. Имамъ обаче едно старо куле, което не ми е потребно; него мога да му дамъ. Този дърътъ отговаря разярътъ фанарната, и той рѣшилъ да се отрѣве по византийски начинъ отъ смѣлия българинъ.

„Патриаршията въ Цариградъ, по настояване на Неофита, издѣлтувала отъ централната власть да се заточи дѣдо Максимъ въ Света гора, като човѣкъ, който не се покорнява на духовното и на светското си началство: обвиненъ билъ като бунтовникъ въ Велчовата занѣра отъ 1834 година. Непосредственътъ му духовенъ началникъ обаче, т. е. Неофитъ, рѣшилъ да убие Максимъ. Послѣдниятъ, увѣдоменъ предварително отъ гъръцката кираджиа на Горна-Орѣховица за всичко това, успѣлъ да се скрие направо въ Лѣсковецъ въ кашата на храненника си Вълга Шоповъ. Когато дошла полицията, не намѣрила никого. Тя направила сума обиски въ Лѣсковецъ, но направдно. Каждъ края на м. юлий дѣдо Максимъ обръсналъ брадата си, отстрѣгалъ косите си и, прѣоблеченъ въ мирски дрѣхи, побѣгналъ въ Сърбия. Това било около 1845 година.

„Дѣдо Максимъ въ Сърбия билъ туренъ игуменъ на нѣкътъ монастиръ, но не стоялъ дълго: създадено му теглило кѣмъ родния край. Той напусналъ „остоприемната и братека Сърбия, и се озовалъ въ Свищовъ. Тукъ пѣрни пѣхъ той служилъ на славянски, съ което настроилъ противъ себе си свишовските свещеници, които се гърчели още. Тѣ съобщили на владиката за туй не бивало дотогава събитие въ Свищовъ, — това размѣрало духоветъ на свишовчани и ги накарало на други място. Брагътъ се сѣтилъ, кой е този новъ будилъ, и веднага се разпоредилъ да го улови. Прѣдваливнатъ отець Максимъ, съ помощта на свишовските родолюбци, се качилъ на една рибарска лодка и се озовалъ въ Браила, а послѣ въ Галацъ.

„Будниятъ духъ на дѣда Максима не стоялъ спокойенъ и въ Влашко. Тукъ той ежо проповѣдавъ противъ гърци и ги гонилъ отъ все сърдце. Былъ учитель и свещеникъ. Като спеч лъзъ много пари, основалъ на своя сърдечна българско училище. По интриги на гърци и ромънския властелинъ затворили училището и изпѣдили учителя. На своя сърдечна починалъ да зида българска църква, която напомня и сега на малката тукъ българска колония за нѣкогашната просвѣтителна дѣйност на тѣхните прѣдци отъ недавнашното бурно минало.

„Дѣдо Максимъ се поминалъ на 25 февруари 1874 година. Прѣдъ обаче да почне завѣщанъ измѣдъ си за училищата въ България.“)

Архимандритъ Максимъ Райковичъ завѣщалъ за българското училище въ Галацъ 450 австрийски жълтици. Тѣзи пари били положени въ кантоната на Евл. Георгиевъ въ Вуккурешъ и до 5. VI. 1899 год. нараствали на 19,000 фр. въ облигации на Българския заемъ 6% (1888) и донесатъ годишна лихва 630 лева.

Българскиятъ дипломатически агентъ въ Вуккурешъ съ писмо подъ № 905 отъ 2 юли 1899 г. до Министъ на иарод. просвѣщението съобщава, че отець Максимъ е оставилъ 1600 австр. жълтици, отъ които 450 на Галацкото училище, която сума до горната дата нараства на 22,500 л., 210 завѣщани за висшо духовно училище въ България. Тая сума нараства до горната дата на 12,500 л. А дѣлъ суми били обѣтени въ български пѣнни книжа.

Този родолюбецъ си направилъ завѣщанието прѣзъ 1874 год. и го оставилъ у руския консулъ въ Галацъ, а следъ това тѣзи пари прѣмынили съ кантоната на Евл. Георгиевъ.

По рѣшението на Министерския съѣздъ (XVII постановление отъ 17 мартъ 1901, протоколъ № 8) лихвата отъ капитала, завѣщанъ за българското училище въ Галацъ, започнала да се прѣдаватъ на Българската църква въ ежкия градъ, защото училището вече не съществувало, а капитала да запѣданъ за висшо училище, семинари или гимназии, да се капитализира дотогава, що лихвата да може да се поддържа едно т. кона училище.

Сегашното състояние на фондоветъ, завѣщани отъ Архимандритъ Максимъ Райковичъ, е сълѣдното: 1. За българското народно училище въ Галацъ 25,000 лева, които даватъ годишна доходъ

*) Га. Забравени родолюбци, отъ Е. Спространовъ. Училищни прѣдъ 1878 год. VIII, стр. 261.

1500 л., 2. за училищното настоятелство въ Дръзвово 7,500 л., които дават годишни доходъ 450 л.; и 3. за училищното настоятелство въ Лъкоецъ 3000 лева, които дават годишни доходъ 180 лева.

M. Георгиев.

Иоанъ прѣдтечъ.

Поема.

I.

Въвъ Иерусалимъ раскошень
на циръ се сбратъ прѣврени,—
подъ скъптиъ царски князъ наложенъ
на славни буйни вий вѣнци.

Тамъ Иродъ въ разточение
плѣнилъ е братова жена,
а въ своите блудно увлечене
къзълюбилъ друга красота —
на своята плѣниница-жена
рождената й дъщеря.

Пирува Иродъ, князъ продаденъ
на гордия далечень Римъ;
олтаръ му е телца златенъ,
кумиръ му е тиранска воля
на Цезарь неисклонимъ!

И князъ туха, въ Иудея,
валигне въ своята родина,
раззнали братските стръча:
да пламнатъ въ блудство усмирені,
да пиятъ въ робство упоени
съ кръвялъ лица
и вѣйка негова прїщъвка
да бѫде спазена — законъ,
а, катъ мущица единодневка,
израилскитъ синове
да чувстватъ страхъ отъ мечове
на негови легионъ

войскари разоездани...

Пирува Иродъ върломенъ,
на славни буйни вий вѣнци...
Палата му — вергепъ огроменъ,
изпъненъ етъ хищни подлица...

И книжници продажно
измирно въ свѣтли храмъ кадять,
а храмъ свети Соломонъ
прѣървали на храмъ мамаконъ...
Днес пиятъ тѣ, а утрѣ важно
прѣстъпниятъ бракъ ще осветятъ...

*

Потъналъ въ мракъ и разточение
юдейски градъ е развалилътъ:
дени — тѣржица и бронене,
ноща — въ разютства наслаждене,

Израиль ослѣпѣлъ!

Плѣненъ е той отъ или неволи
съсъ тежки язви на духа:
срѣбро и римеки лигнопи
къльватъ душата... въ ромони,
роптай народа подъ грѣха.
Грѣхъ! — Книжницитъ горделиви
съ дебель законники въъ рѣцѣ,
що Богу шепнатъ милоздиво,
ала народа завистливо
поглеждатъ съ прости въъ сърце...
И шепнатъ си: „— не е евреинъ
този Иродъ — наша пътъ и кръвъ...
Нехай за вѣйки фарисеинъ,

а сѣтни римлянинъ пришелъ
отъ изнан е по-прѣзъ...

Да бѣ такъвъ —
боларина боляре ще бѫде,
съ духовна и държавна власть,
не щѣше римлянинъ да сѫди...
Ний власть сме пакъ, ала кой смѣе
прѣзъ този патропникъ да живѣе
тѣ, както би живѣъ тогасъ?
И този данъктъ, туй доволство,
що въ Римъ отива — ще е намъ;
и този народъ въътъ недоволство
не ще се лута въ духоборство —
да търен други храмъ...”
Тъ шушнѣши си, ала угодно
изпълнѣти князеско желане
и тѣлпачатъ знамето народно,
търгуватъ явно тѣ съсъ храма
на Прастеца си Аврама
и съсъ Мойсейовий законъ!...

*

Пирува Иродъ съ първенцитѣ,
на страсти блудни вий вѣнци,
а гниятъ народъ въътъ тѣлпѣтъ
и спомня съонѣтъ отци!
Той спомня ги и си бѣтнува
заради Месия обѣщанъ...
за правда Божия жадува
въ тегла човѣшки поруганъ!
Небето оловно допраща
сегисъ-тогисъ пророкъ-авѣза;
но правия човѣкъ заплаща
стъ вдхновенія, си глава...
И пакъ настата мракъ кромешенъ,
въ юдейски градъ свещенъ:
дени — тѣржица и бронене,
ноща — разютства и вилнене, —

Израиль е сломенъ!

*

Сломенъ Израиль!... Человѣка
въ болъзъ тихичко трепери
и мъкне бремето на вѣка,
а тайно се чумери.

Той поглѣдъ винаги въъ небето —
небето въ облаци покрито!
Мълния бѣтве въ вишниното

и гръмъ ехти сърдито.
Не е тѣ гръмъ, нито мълния,
а гласъ пророчески надастанъ;
ехти въ пустинната стихия
и робу въ участенъ.

Участенъ е въ тегла житейски
и грѣшницатъ призована:

— Елате, синове юдѣйски,
животъ новъ наблизава.

Покайте се и пять сторете,
че 1два Цари на ново Царство;
душни си грѣшици прѣкърьстете
за ново Господарство!*

И вѣйки дебръ се изпънти,
гора и хълъмъ се умири
съ начально слово, начальна правда,
кои пророка вѣзѣти!
Той бѣ Иоанъ, прѣдтечъ, вѣстителъ
на Божие предупредище царство,
пророкъ народу и учитель
за ново господарство!
Дочуха кѣтвици наеволи,
потиснати сираки,

лочуха грѣшици и болни, —
лочуха всички опуждени,
поробени страдалици.
Дочуха тѣ глааза Господенъ
и питатъ и въ пустинята:
пророкъ отъ Бога направоденъ,
номазаникъ отъ правия Ехоза!
Дошелъ Месии! Отъ бития нова
ще грѣшике свободата!

Иоанъ:

— Покайте се! И посрѣдните
достойно Они, вѣчни царь!
Съ дѣла смигите грѣховете,
а гордо книга не шепнете:
чада сме на Аврама!
Платята душевна ли ѝ отбрана?
Богъ може тѣни тукъ скали
и чада аврамови да стори!
Покайте се и приготовете
пажъ на предущий господаръ!
Сѣжирата до дънера овощенъ
стомъ — готова да сломи
дървото гнило, храстъ немощенъ,
що плодъ неможе да роди!

Народътъ:

— Какво да правиме, Рави?

Иоанъ:

Тозъ който има ризи двѣ,
на изѣмтвия да даде;
бранишо — да стори пакъ така!
Баждете съ щедростна ражка!

Митаръ:

— Ний що да сториме, Рави?

Иоанъ:

Каквото се изложи вамъ,
изпълнийте го по сърце:
додѣто вамъ се повелъ,
до тъмъ да спирате рагъ!

Войници:

— Ний що да правиме, Рави?

Иоанъ:

Недѣйтѣ никого обижда
и никой въ нищо клеви;
недѣйтѣ никому завижила —
баждете брати и бащи!

Тѣ питатъ тѣ и все прииждатъ
и търсятъ облекчене,
и словесата като чуватъ
изпълниятъ се съсъ вѣра крѣпка,
а радостно сърдие имъ трепка —
прѣдикуватъ избавление!
И мислятъ си: — Месии Божи!
Дошелъ — Той, толкова жадуванъ:
Чрѣзъ Него Господъ ще наложи
светата прѣда на земята,
за да изгрѣе свободата
и варода разбунтуванъ.
Дочу Йоанъ сърцата жедни
въвѣра що конѣять,
дочу пророкътъ всички бѣдни

какъ търсятъ Спаса человѣшки —
дочу какъ въ нови още грѣшки
изпадатъ вѣрещи сърца,
когато чакатъ и конѣять.
Дочу и рѣче: — Азъ кръщавамъ
съсъ земната вода
и земно азъ ви поставямъ;
а Той ще кръсти съ духъ небесенъ
и херувими съ химнъ възкресенъ
що го прѣпѣтъ и въчностъ!
Прѣдъ Него азъ не съмъ достоенъ
дори обущени реминъ
да му отвѣржа отъ ногътъ...
Той бѣ при менъ!... Небесенъ воинъ,
гредущи царь на свѣтуетъ,
достоенъ и великъ...
Въ озѣтъ му любовъ горѣше
и прѣкаше луци,
защото самъ Той сълнце бѣше:
да грѣши всички сърца
съсъ своятъ свети словеса —
на миръ и обичъ ще учи!
Защото знане самъ ще бѫде,
чрѣзъ Него сълъ човѣкъ ще знай
живота какъ ще се прѣбѫде;
защото бълъ е и безкрайно
ще бѫде царството Му трайно —
всички мажи Той ще изстрѣдай!...
Той бѣ при менъ... А вѣй не сте ли
за Него чули вѣль града?
На врѣдъ е Той: по стъди градски,
съсъ всички приказва братски —
но сърцата изажданили
съсъ живата вода!...

Единъ покръстенъ:

— Не! Не, Рави! Ний тебе чухъ,
при тебе идемъ тукъ!

Другъ:

На Иерусалимъ ний плюхме,
отъ него си праха изтрихме,
прѣдъ тебе си грѣха измихме —
пророкъ пезнамъ другъ!

Една жена:

— Рави! Града въвъ разточение:
пирува Иородъ съ Иоронада —
плѣнът е братова жена...
Днесъ има буйно развлече:
народа черпятъ по площада;
а утрѣ, заранъ, въ храма Божи
първосвещеникъ самъ
прѣтъжни бракъ ще освети!...

Иоанъ:

— Коя си ти?

Жената:

Азъ бѣхъ прислужница въ палата,
ала сърце ми се отрече
гласа да слуша на разврата,
при тебе дойдохъ, ю прѣдтече!

Иоанъ:

Така?!... О! Иородъ нечистивъ,
разблудникъ твойто ѝ сѫщо има!...
Вертешъ си ти, палате дивицъ,
вертешъ си Иерусалимъ!...

Каждъ се е видъло
брать братовна жена да води?
Разпътства царът; побъенъло
първосвещество за изгоди . . .
Съ мълния Богъ ще ви накаже,
законовѣдци беззаконни!
Тои съ камни ще ви прѣмаже,
ехидни скорпиони!
Въ сърдцата ви пътъта хортува,
а Бога мамите съ молитви . . .
но Богъ чрѣзъ мене знаменува
за ново царство, нови битви! . . .

Единъ отъ народа:

— Рави! Народа й съ нази,
да идемъ тамъ и отмъстимъ!
Пророкъ си ти! Богъ ще ни нази.
Съсъ блудника ний ще прогонимъ
вразнѣ римлини, — ще изкушимъ
свободниятъ Иерусалимъ!

Народа:

Да вървимъ! да вървимъ!
Тамъ въ Иерусалимъ
вразнѣ и не ще избимъ
и ново царство ще здобимъ . . .
Да вървимъ! Да вървимъ!

Върви Прѣдтеча вдъхновено
изпълненъ съ въ Бога упование,
слѣдъ него множество смирено
изпълнено съ тѣги, терзане.

Въ очитъ имъ сияй надежда,
въ сърдцата имъ цари отрада;
пророкъ господенъ ги поведа,
съсъ тѣхъ небесна е ограда!

Съсъ Божи екипътъ въль рѫцѣтъ
и съсъ душа велика, пламна,
върви Прѣдтеча, народа води
къмъ бѣдната велика, славна! . . .

Раф С. Геновъ.

— — —

ЦЪРКОВНА И ОБЩЕСТВЕНА ЛѢТОПИСЪ.

Вътръшнъ отдѣлъ.

Височайши посещения. На 31-и август прѣди
пладне Негою Императорско Височество великия князъ
Владимир посети синодалната палата, кждъ остави картичката си. Прѣзъ същия денъ, подиръ пладне, посети синодалната палата и сина му, Н. В. князъ Сергей, който така сѫщо оставилъ картичката си. Височайшиятъ гости сѫ
посѣтили и Софийската митрополия.

Отпѣтуналъ синодаленъ архиерей. На 1-и того
съпрунтия отпѣтувалъ за г. Бѣла синодалниятъ архиерей Негою
Високопрѣсъщество св. Доростолски и Червенски митрополитъ г-нъ
Василий, който бѣ дошелъ въ Столицата по случай тържествата за освещаване паметника на Царь-Освободителя.

Пристигналъ епархийски архиерей. На 4-и того
пристигналъ въ Столицата, идешъ отъ Пловдивъ, Негою Високопрѣсъщество св. Пловдивски митрополитъ г-нъ Мак-
симъ и се установилъ подворието на Софийското духовно

братство. Високопрѣсъщество архиерей отпѣтува за се-
далищата на епархията си на бѣ-тиго.

Тържественото откриване паметника на Царь-Освободителя стана на 30-и августъ. Сутринта се отслужи въ Дворцовия параклисъ молебенъ отъ Т. Високопрѣсъщество св. Доростолски и Червенски митрополитъ г-нъ Василий и св. Софийски г. Партиевъ. На молебена пристъпватъ великиятъ князъ, Н. Ц. В. князъ, рускиятъ генерали, министрътъ и свитнитъ. За тържеството бѣха направени бѣлъ платна и обичаи. Отъ източната и западната страна на площада бѣха издигнати естради за поканените гости, а прѣдъ входа на Народното събрание бѣ раскошно декориран павильонъ за височайшиятъ гости. Къмъ 9 часа опредѣлените мѣста бѣха заети. При подносянето на паметника се нареди всички членове на комитета „Царь-Освободителъ“. На терасата прѣдъ паметника застанаха опътчици въ униформа, а до тѣхъ друга група опътчици. Надълъгъ павильонъ бѣха наредили рускиятъ долни чинове, дошли съ великия князъ, а до тѣхъ стоеха юнкеритъ; отдѣлно застанаха почетната опътчичка рота съ самарското знаме и воиниците отъ школата за запасни офицери. Наоколо площадътъ бѣ заграденъ отъ войски. Къмъ 10 часа пристигнаха група висши офицери, начело съ военниятъ министъръ. Слѣдъ тѣхъ пристигнаха рускиятъ генерали и заеха мястата си. Застанаха прѣдъ паметника и Н. Високопрѣсъщество св. Софийски митрополитъ г. Партиевъ съ столичното духовенство въ тържествени одялки. На 10 ч. 55 м. топовни салютъ извѣтиха, че церемонията започва. На 11 ч. 15 м. нови топовни салюти извѣтиха за тръгването на князетъ. Слѣдъ малко пристигнаха Н. Им. Височество великиятъ князъ Владимиръ, великая княгиня, Н. Ц. В. князъ, синътъ на великия князъ, Т. Ц. В. князетъ Борисъ и Кирилъ и княгини Евдокия и Надежда, министрътъ и свитнитъ. Слѣдъ това се отслужи молебенъ. Подиръ молебена Н. Ц. В. князъ застана прѣдъ великия князъ и прочете съдѣлната рѣчь:

„Ваше Императорско Височество,

Тържеството, на което тукъ пристигахме днесъ, е възпоминанието на едно велико събитие и чествуване и увѣковѣчаване същността на въвъръзъ почившия царь и меченикъ императоръ Александъръ II, освободителя на България.

Освобождението на България отъ петѣхъвното тежко иго е дѣло свето, дѣло толкова велико по замисъл и изпълнение, че историята на народътъ не знае друго подобно.

Само единъ велиъкъ народъ, подбуджданъ отъ най-честното човѣческоблагие и предъвздъхъ отъ единъ милостъ и обожаванъ отъ народа си царь, е способенъ на тѣкъ велиъкъ подвигъ. Когато българинътъ стъпше подъ гроздия яремъ, рускиятъ братски народъ като единъ човѣкъ стана да помогне на своя по-малъкъ братъ.

Слѣдътъ съ очудване гледаше на нетърпѣніе, съ
което цѣлъ единъ народъ като единъ човѣкъ чакаше парското слово, за да се впусне въ една страшна, кръвоопрѣлита и разорителна война. Това всенародно горещо желание не е било продиктувано и отъ жаждата за военна слава, ни отъ ламтение за земя. Руската земя е необитана, а рускиятъ знамена издреви сѫ покрити съ неуязваема слава. Великиятъ руски народъ е искала да даде най-великата жертва — свояти храбри синове — за освобождението на своятъ единовѣрни и единокръвни братя. Слѣдътъ бѣ смъртъ, когато видѣ какъ този велиъкъ народъ не трепна прѣдъ страшните жертви, що погърна войната, която той води съ смиренъ и покорностъ, като че извръщаше едно свещено дѣлъствието.

Когато увѣчнената съ лаври храбра руска войска събори цепрятелскъ тѣлърдънъ, прѣкачи всрѣдъ зима не-
прѣстяжна балканъ и съвръши своето побѣдно шестнадесетъ

стънгът на Цариградъ, свътът бъ изумен от величието на заключителния акт — безкористното освобождение на българския народъ.

На 19 февруари 1878 година великият руски царь дари свободата на българския народъ. Благовѣсть се разнесе по всички краища на българската земя. Милиони български сърдица, прѣпълнили от радост и щастие, благославиха великия руски царь, великудният руски народъ и неговия славен герой воинъ. Благовѣсть се разнесе и по широката руска земя. Царското слово бѣ станало дѣло. Народното желание бѣ изпълнено. Милиони руски сърдица благославяха своя обожаемия царь за извършението на него величие и славен подвиг — освобождението на българския народъ. Въ този величът и тържественъ моментъ се извършила нова тълен духовно единение между двата братски народи, което ще прѣбъде ненарушимо вѣвѣти.

Чувства на дълбока признателност храмъ българина къмъ великия руски народъ, благоговѣй чти той свещената памет на Царя Освободителя. За да даде елинъ видимъ изразъ на тия чувства и за да увѣкофии свещената памет на Царя Освободителя, българският народъ взадигна този скроменъ паметникъ, като начерта на него думи, които са дълбоко връзани въ народната душа: Царю-Освободителю — Принципателя България.

Днесъ българският народъ и неговия князъ сме особено щастливи и радостни, защто на това народъ тържество не виждаме между насъ Ваше Императорско Височество — високия представител на Негою Величество всерусийски императоръ, уважаемия от всички ни синь на Царя-Освободителя, вашето августейше съмѣство, славният герон участникъ въ освободителната война и представителът на на храбра и славна руска армия.

Въ името на българския народъ и неговия князъ сме особено щастливи и радостни, защто на това народъ тържество не виждаме между насъ Ваше Императорско Височество — високия представител на Негою Величество всерусийски императоръ, уважаемия от всички ни синь на Царя-Освободителю — Принципателя България, паметника за открити.

Нека той прѣбъде вѣчно, за да напомни на поколѣніята величия подвигъ на Царя-Освободителю!.

На тази рѣч Негою Имп. Височество великият князъ отговори така:

„Ваше Царско Височество,

Благодара отъ сърдце за изказаниятъ дълбоко прочуствени думи отъ Ваше Царско Височество, както за руския народъ, такъ и за покойния ми баща. Единственото нѣщо, което желая, то е да видя както днеска руския и българския народъ, руската и българската армия, да напрѣдватъ въ единение и съгласие за блѣдешето на двата братски народи. Нѣмамъ думи, В. Ц. Височество, съ които да изкажа това, което видяхъ тукъ и което мога да го изразя съ дълбоко прочуствената руска дума „спасибо“.

Всичко това, на което бѣхъ свидѣтель и което чувствувамъ, ше го прѣдамъ наилѣпшо на господари-императора.

Великият князъ не можеше повече да говори, той се простили.

Веднага слѣдъ отговора на великия князъ Н. Ц. В. князъ, при пѣнето на руския химнъ, дръпна вѣжето, на което се държаха платната, закриващи паметника, и послѣдните бѣсни прѣдъ вѣторежения погледъ на зрителите. Този моментъ бѣ величественъ и покърствителенъ. Подиръ това прѣдъ князът поднесе и сложи на цокола на паметника великолѣпенъ вѣнецъ отъ живи цветя съ надписъ: „Отъ принципата България“. Положи вѣнецъ и великоиетъ князъ отъ името на свитата на Царя-Освободителя, които е учествувала въ освободителната война. Бидоха положени вѣнци още отъ Гвардейския корпусъ, чиновници на Руското дипломатическо агентство, Българското военниство, опълченци,

отъ името на столицата и градовете Свищовъ, Плевенъ, Бѣла и Елена. Слѣдъ полагането на вѣнците, князът се отеглиха въ пашълона и се произвѣде парадъ на войските. Подиръ парада височайшиятъ особи се върнаха въ Двореца посрѣдъ бурниятъ акламации на народа и войската.

Вечерът се даде въ Двореца вечери, на която пристъпуваха великиятъ князе, рускиятъ генерали, Високопреосвещеніятъ митрополит г. Василий и г. Паргений, рускиятъ дипломатически агентъ, министри, икони биличи, министри и други покланени гости, между които и архимандритъ Борисъ и Иосифъ.

Освещаването на паметниците въ Плевенъ, Пордимъ, Бѣла и Горна Студена. Б. т. агенция дава слѣдните съдѣдни за тържествата по освещаването на тия паметници.

Плевенъ, 3 септември.

Тази зараинъ, часа на 8^{1/2}, унтеръ-офицерътъ отъ руската делегация пристигна при мавзолея-паметника, поздравиани съ нечленъския „ура“ отъ населението, което се бѣше наструпало изъ пляжъ задъ шапири на войските. На осемъ часа и три четвърти нови топлови гърмезки възвѣска пристигнали на височайшиятъ гости въ черквата; гостиятъ се придвижаваха отъ негово царско височество князъ и бѣхъ окражени отъ руските офицери, отъ министри, отъ персонала на руската легация, отъ българските офицери и отъ множество видни лица изъ София, Плевенъ и другадѣ. При портътъ на черковната градина дѣлъ гости отъ Плевенъ поднесоха букети на великия князъ, а въ това време хорътъ запѣ „Боже, царя храни“. Слѣдъ това въ черквата се отслужи панихида за падналите на бойното поле въ пристъпствието на Негою Царско Височество князъ, на височайшиятъ гости и на цѣлото множество, което бѣше колъничило.

При освещаването на кѣща-музей въ Плевенъ, Н. Ц. Височество князъ е произнесълъ слѣдната рѣчъ:

„Ваше Императорско Височество,

Прѣдъ 30 години въ този домъ е станалъ послѣдниятъ и най-важниятъ актъ отъ кървавата, но славна за руската армия Плевенска епопея. Тукъ Царю-Освободителътъ е приелъ пълненъ храбъръ защитникъ на Плевенъ Османъ-паша. Тукъ Царю-Освободителъ съ величие на своята душа е покърналъ сабята на храбрия турски генералъ, като съ това съ дълъ велики царски примеръ и почти къмъ една отъ най-важниятъ добродѣтели — храбростта.

За споменъ на този величът актъ е запазенъ този домъ и учреденъ музей на името на царя-освободителъ императоръ Александъръ II. Нека този домъ и музей се съхраняватъ на вѣкъ, като заключителенъ актъ на славната пътевишка епопея!

Освещаването на паметниците въ с. Пордимъ състало същия денъ, въ Горна-Студена и Бѣла на 4-и тогъ. Въ Бѣла е отслуженъ молебенъ отъ Високопреосвещеніето св. Доростолски и Червенски митрополитъ г. Василий.

Обявление

Църковното настоятелство при прѣквата „Св. Кирилъ и Методий“ въ гр. Фердинандъ, Видинска Епархия, обявява, че търпъ свещеникъ или каплидатъ за търпъ за вакантната градска епопия. Желаещи да я заематъ нека се явятъ лично първата при църковното заседане за споразумѣніе най-късно до 1-и октомври тази година.

гр. Фердинандъ, 15 август 1907 год.

Отъ Нстоятелството.